

Durmuş Hocaođlu

Büyük Güçler ve Ortadoğu

Yeniçağ., “Analiz”, 10 Kasım 2008, Pazartesi., s.12
“Analiz” Sıra No: 710; 2008-101; Kasım-04

YENİÇAĞ

“Ortadoğu’nun en uzun iki senesi” nihâyet hukuken hitâma erdi; fiilî nihâyeti ise, Obama’nın Bush’dan Başkanlık görevini devralacağı 20 Ocak 2009 tarihinde tahakkuk etmiş olacak. Ondan sonrası? Daha mütedil ve ümit verici bir dönem mi, yoksa daha beter bir kâbus mu?

Bir önceki yazıdaki iktibaslardan, niçin “en uzun iki sene” tâbirini kullanmış olduğum yeter miktarda tavahhuh etmiş olsa gerek: Öncelikle gayet tabii “Bölge”, sonra da umum dünya için kâbuslarla geçen, küresel çapta saldırgan Amerikan emperyalizminin tarihî kader maçıının en kritik dönemini oluşturmuş olması hasebiyle, 2006-2008 arasının fevkalâde mühim bir süre olduğunu düşünerek bu ismi vermeyi uygun bulmuştum ve hâlâ da öyle düşünmekteyim.

Ortadoğu, hemen hemen çok büyük bir hatâ yapmadan, denebilir ki, bilinen tarih içerisinde dâimâ, büyük emperyal güçlerin kader maçlarına çıktığı bir mıntıka olagelmiş, hattâ bu tarihî arkaplan sebebiyle, birçokları için bir prestij mânâ ve ehemmiyeti de taşımış; her büyük emperyal güç için, Ortadoğu hâkimiyeti, zaferini zirveye tırmandırarak taçlandırabilecek zirve olarak görülmüştür. Elbette bunu, fravunların, kistrâların, iskenderlerin, sezarların tâcına-tahtına ortak olmak olarak özetlenebilecek *psişik* motivasyon ile olduğu kadar ve daha da fazlasıyla, Ortadoğu’nun, bir anlamda, *stratejik* açıdan, dünya hâkimiyetini perçinlemeye giden yolun en önemli kavşağı ve birçok hâlde de kalpgâhi olmasıyla îzah etmek de kabildir.

İmdi, bir metafor olarak, ticâretin daha yoğun ve daha bereketli olduğu bir ana cadde üzerindeki bir dükkânın satış veya kira bedelinin, her zaman için, ticâretin daha az yoğun ve daha az bereketli olduğu bir başka cadde üzerindeki aynı evsaftaki bir dükkâna nazaran daha yüksek oluşuna mürâcaat ederek - meselâ Kapalıçarşı’nın en münbit yerindeki iki metratkarelik bir dükkânın bâzan bir başka semtteki ikiyüz metrekarelik dükkânın belki on katı daha yüksek bir kıymeti hâiz olması gibi – yeryüzünde bâzı arâzilerin de diğer bâzılarına göre daha değerli ve dolayısıyla da daha yüksek bedelli oluşunu basitçe îzah edebiliriz. İşte, ağırlık merkezinde Anadolu bulunan Ortadoğu, hemen-hemen bütün tarih boyunca bu şekilde yüksek değerli arâzilerden birisi, çok hâlde de birincisi olmuştur. Onun içindir ki Avrupa’nın fâtilhleri ve kolonizatörleri – İskender ve Roma İmparatorlukları ve İngiliz, Fransız, Alman kolonizatörleri gibi – de Asya’nın fâtilhleri de güçlerini zirveye çıkarmak ve dünya hâkimiyetlerini pekiştirmek için Ortaođu’ya yönelmişlerdir. Jean Paul Roux’nun, epik eseri *Türklerin Tarihi*’nde “... Kuzey ormanlarından çıkıp geldiler, cesur, dağınık, marifetli ve henüz yolun başındaydılar. Önce bozkıra, sonra Çin içlerine ve sonra da sonu başı belli olmayan bir sel gibi garba doğru yayıldılar...” cümleleriyle tavsif ettiği Türlerin batıya akışı da bu sebebe binâendir; nasıl ki köyde, taşrada, küçük şehirde

ilimde, san'atta ve ticârette zirveye çıkılmaz ise, Türk ve İslâm tarihinin zirvesi olan Osmanlı da "Orta-Asya"da değil ancak burada, "Orta-Doğu"da kurulabilirdi; O'nun ana rahmi bu topraklar olmalıydı...

Binâenaleyh, Mîlâd Öncesi 750-625 arasında Asurlular zamanında (1nci harita) veya Mîlâd Sonrası 1805'de kolonizasyon çağında (2nci harita) Ortadoğu'nun ehemmiyeti ne ise bugün dahi odur: Zirve'nin zirvesine giden yol Ortadoğu'dan, yâni, Türkiye'nin de bir parçasını oluşturduğu bu topraklardan geçmektedir; Osmanlı'da olduğu gibi (3ncü harita).

